

Regeringens proposition

2013/14:31

Ändrat huvudmannskap för tillhandahållande av vissa kurser i läkares vidareutbildning

Prop.
2013/14:31

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 31 oktober 2013

Fredrik Reinfeldt

Göran Hägglund
(Socialdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

Läkares specialistkompetenskurser som är bekostade av allmänna medel har på uppdrag av regeringen sedan 2002 anordnats av Institutet för professionell utveckling av läkare i Sverige (IPULS). För att verksamheten ska överensstämma med gällande upphandlingslagstiftning har regeringen genom beslut i september 2012 överfört uppdraget till Socialstyrelsen. I propositionen föreslås de lagändringar som är nödvändiga för att ansvaret för administrationen av specialistkompetenskurserna ska kunna föras över till Socialstyrelsen.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 mars 2014.

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	3
2	Lagtext	4
2.1	Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)	4
2.2	Förslag till lag om upphävande av lagen (2010:660) om vissa kurser i läkares vidareutbildning	6
3	Ärendet och dess beredning	7
4	Bakgrund	7
5	Nuvarande reglering	8
6	Överväganden och förslag	8
7	Ekonomiska och andra konsekvenser	9
8	Ikraftträdande	10
9	Författningskommentar	10
9.1	Förslaget till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)	10
9.2	Förslaget till lag om upphävande av lagen (2010:660) om vissa kurser i läkares vidareutbildning	10
Bilaga 1	Lagförslagen i promemorian Lagändringar till följd av ändrat huvudmannaskap för tillhandahållande av vissa kurser för läkares vidareutbildning	11
Bilaga 2	Lagförslaget i kompletterande promemoria till promemorian Lagändringar till följd av ändrat huvudmannaskap för tillhandahållande av vissa kurser för läkares vidareutbildning	14
Bilaga 3	Förteckning över remissinstanserna	15
Utdrag ur protokoll vid regeringsammanträde den 31 oktober 2013		16

1 Förslag till riksdagsbeslut

Prop. 2013/14:31

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400),
2. lag om upphävande av lagen (2010:660) om vissa kurser i läkares vidareutbildning.

2 Lagtext

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Härigenom föreskrivs att bilagan till offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Bilaga¹

I enlighet med vad som anges i 2 kap. 4 § ska vad som föreskrivs i tryckfrihetsförordningen om rätt att ta del av handlingar hos myndighet i tillämpliga delar gälla också handlingar hos något av de organ som nämns nedan i den mån handlingarna hör till där angiven verksamhet hos organet. Verksamheten anges i förekommande fall med hänvisning till numret i Svensk författningssamling (SFS) på den författning med stöd av vilken verksamheten har uppdragits åt organet.

Organ	Verksamhet
Ingenjörshögskolan i Jönköping aktiebolag	all verksamhet
<i>Institutet för professionell utveckling av läkare i Sverige (IPULS)</i>	<i>prövning av frågor om tillhandahållande och fördelning av platser till specialistkompetenskurser som ingår i läkares vidareutbildning och som anordnas med statliga medel (SFS 2010:660)</i>
Internationella Handelshögskolan i Jönköping aktiebolag	all verksamhet

¹ Senaste lydelse 2010:1982.

Bilaga

I enlighet med vad som anges i 2 kap. 4 § ska vad som föreskrivs i tryckfrihetsförordningen om rätt att ta del av handlingar hos myndighet i tillämpliga delar gälla också handlingar hos något av de organ som nämns nedan i den mån handlingarna hör till där angiven verksamhet hos organet. Verksamheten anges i förekommande fall med hänvisning till numret i Svensk författningssamling (SFS) på den författning med stöd av vilken verksamheten har uppdragits åt organet.

Organ	Verksamhet
Ingenjörshögskolan i Jönköping aktiebolag	all verksamhet
Internationella Handelshögskolan i Jönköping aktiebolag	all verksamhet

Denna lag träder i kraft den 1 mars 2014.

Prop. 2013/14:31 2.2 Förslag till lag om upphävande av lagen
(2010:660) om vissa kurser i läkares
vidareutbildning

Härigenom föreskrivs att lagen (2010:660) om vissa kurser i läkares vidareutbildning ska upphöra att gälla vid utgången av februari 2014.

Inom Socialdepartementet har det utretts om huvudmannaskapet för tillhandahållande av vissa kurser i läkares vidareutbildning bör ändras. Regeringen har mot bakgrund av departementets slutsatser beslutat att Socialstyrelsen ska ta över huvudmannaskapet (regeringsbeslut I:2 2012-09-20). Med anledning av detta beslut har det inom departementet upprättats två promemorior. Promemoriornas lagförslag finns i *bilaga 1* och *2*. Promemoriorna har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 3*. En sammanställning över remissyttrandena finns tillgänglig i Socialdepartementet (dnr S2013/281/FS och S2013/4986/FS).

Lagrådet

De föreslagna ändringarna är författningstekniskt och även i övrigt av sådan beskaffenhet att Lagrådets hörande skulle sakna betydelse. Regeringen har därför inte inhämtat Lagrådets yttrande över lagändringarna.

4 Bakgrund

Läkarnas specialistutbildning har varit offentlighetsreglerad sedan 1960. Syftet med regleringen är att den ska utgöra en kvalitetsgaranti i förhållande till patienter och allmänheten. Det nuvarande utbildningssystemet som samtliga läkare under specialistutbildning ska följa (ST-systemet) utgår från en målbeskrivning för respektive specialitet som Socialstyrelsen tagit fram. I målbeskrivningen anges de kunskaper, färdigheter och förhållningssätt som en läkare ska tillägna sig för att uppnå specialistkompetens. Detta sker framför allt genom adekvat tjänstgöring men även genom teoretisk utbildning, där specialistkompetenskurser som ingår i läkares vidareutbildning och som anordnas med statliga medel (SK-kurser) utgör en del.

Tidigare hanterade Socialstyrelsen förvaltningsuppgiften att tillhandahålla och fördela platser till SK-kurser. År 2002 föreslog regeringen att denna uppgift skulle överlämnas till den ideella föreningen Institutet för läkares professionella utveckling, sedermera Institutet för professionell utveckling av läkare i Sverige (IPULS) (prop. 2001/02:163, bet. 2001/02:SoU12, rskr. 2001/02:263). Staten och IPULS träffade avtal om statens överlämnade av ansvaret för verksamheten med SK-kurser till IPULS, inbegripet den myndighetsutövning som ingår i verksamheten. Avtalet reglerade även former och villkor för statens finansiering av verksamheten (regeringsbeslut 21 2002-08-29).

Vid tidpunkten för överlåtelsen av ansvaret för SK-kurserna från Socialstyrelsen till IPULS gjordes bedömningen att den verksamhet som överfördes inte omfattades av lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, förkortad LOU. En ny bedömning av tillämpligheten av LOU

Prop. 2013/14:31 genomfördes under 2012. Resultatet av bedömningen var att ett fortsatt statligt bidrag till verksamheten med SK-kurser förutsatte att huvudmannskapet övergick till en statlig myndighet för att ligga i linje med upphandlingsreglerna. Socialstyrelsen bedömdes vara den bäst lämpade myndigheten för uppdraget. Regeringen beslutade därför i september 2012 att återföra uppdraget till Socialstyrelsen. Avtalet mellan staten och IPULS har sagts upp och parterna har nått överenskommelse bl.a. om ekonomisk kompensation för IPULS.

5 Nuvarande reglering

I 4 kap. 10 § patientsäkerhetslagen (2010:659) stadgas att Socialstyrelsen prövar ansökningar om legitimation, särskilt förordnande att utöva yrke och bevis om specialistkompetens. Enligt 4 kap. 1 § patientsäkerhetsförordningen (2010:1369) ska en legitimerad läkare för att uppnå specialistkompetens förvärva de kunskaper, färdigheter och förhållningssätt som föreskrivs för specialistkompetensen genom att genomgå specialiseringstjänstgöring under minst fem år. Specialiseringstjänstgöringen ska fullgöras genom tjänstgöring som läkare under handledning och genom deltagande i kompletterande utbildning.

Av 1 § lagen (2010:660) om vissa kurser i läkares vidareutbildning framgår att regeringen får överlämna till IPULS att besluta om tillhandahållande och fördelning av platser till SK-kurser. I förordningen (2002:637) om vissa kurser i läkares vidareutbildning meddelas närmare forskrifter om de SK-kurser som anordnas med statliga medel. Bland annat stadgas i 2 § vilka som är behöriga att antas till en SK-kurs och i 5 § om hur företräde ska ges om antalet sökande till en kurs överstiger antalet platser.

Av bilagan till offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) framgår att handlingar som hör till IPULS verksamhet rörande prövning av frågor om tillhandahållande och fördelning av platser till SK-kurser omfattas av 2 kap. 4 § tryckfrihetsförordningen.

6 Överväganden och förslag

Regeringens förslag: Lagen om vissa kurser i läkares vidareutbildning samt föreskriften om IPULS i bilagan till offentlighets- och sekretesslagen ska upphöra att gälla.

Regeringens bedömning: All verksamhet med SK-kurser som IPULS hittills ansvarat för bör övertas av Socialstyrelsen. Som en följd av detta bör förordningen om vissa kurser i läkares vidareutbildning upphöra att gälla.

Promemoriornas förslag: Överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag och bedömning. I den senare promemorian föreslås en ny bestämmelse med bemyndigande i patientsäkerhetslagen (2010:659) för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om tillhandahållande och fördelning av platser till SK-kurser.

Remissinstanserna: Remissinstanserna ställer sig i positiva till förslagen eller har inget att erinra.

Skälen för regeringens förslag och bedömning: Överföringen av verksamheten med SK-kurser från IPULS till Socialstyrelsen innebär att tillämpningsområdet för lagen (2010:660) om vissa kurser i läkares vidareutbildning upphör. Det föreslås därför att lagen ska upphävas.

Genom att avtalet mellan staten och IPULS har sagts upp bedriver IPULS inte längre någon verksamhet som rör prövning av frågor om tillhandahållande och fördelning av platser till SK-kurser. Handlingar som rör sådan verksamhet har överförts till Socialstyrelsen. Det föreslås därför att bestämmelsen om IPULS i bilagan till offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) tas bort.

Förordningen (2002:637) om vissa kurser i läkares vidareutbildning, som bl.a. innehåller bestämmelser om vilka som är behöriga att antas till en SK-kurs och hur företräde ska ges till kurserna, kommer att upphävas. Regeringen har för avsikt att i förordning överlämna åt Socialstyrelsen att meddela närmare föreskrifter om administreringen av SK-kurser. Detta faller under regeringens restkompetens. Ett bemyndigande i lag som föreslogs i den senare promemorian är därför inte nödvändigt.

I förarbetena till den nuvarande regleringen av SK-kurser (prop. 2001/02:163 s. 11) angavs att beslut om fördelningen av kursplatser på de olika behöriga sökandena inte är lämpligt för överklagande. Om det inte endast rör sig om någon enstaka klagande kan en överinstans inte ändra på placeringen, utan att börja fördela om de sökande. Regeringen fann att en sådan ordning inte är rimlig och att beslut rörande fördelning av kursplatser därför inte bör kunna överklagas. Regeringen finner inte skäl att nu göra en annan bedömning. Nuvarande reglering saknar dock ett uttryckligt överklagandeförbud. För att uppnå tydlighet har regeringen för avsikt att reglera detta i den kommande rättsliga regleringen av SK-kurserna i förordning.

Regeringen avser även att göra andra nödvändiga ändringar i de förordningar som berörs av förslagen.

7 Ekonomiska och andra konsekvenser

Förslaget medför inga ekonomiska konsekvenser. Förslaget innebär att regleringen av IPULS hantering av SK-kurserna formellt upphävs. Avtalet om övertagande av verksamheten med SK-kurser mellan staten och IPULS sades upp i december 2012. Från och med den 1 januari 2013 hanteras verksamheten med SK-kurserna av Socialstyrelsen.

Regeringens förslag: Lagen om vissa kurser i läkares vidareutbildning upphör att gälla vid utgången av februari 2014. Ändringen i bilagan till offentlighets- och sekretesslagen ska träda i kraft den 1 mars 2014.

Promemoriornas förslag: I promemoriorna föreslås att lagen (2010:660) om vissa kurser i läkares vidareutbildning ska upphöra att gälla vid utgången av juni 2013 samt att ändringen i bilagan till offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska träda i kraft den 1 juli 2013.

Remissinstanserna: Remissinstanserna har inte haft några invändningar mot förslaget.

Skälen för regeringens förslag: Lagändringarna bör träda i kraft så snart som möjligt, dvs. den 1 mars 2014.

9 Författningskommentar

9.1 Förslaget till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Bilagan

Som en följd av att IPULS inte längre prövar frågor om tillhandahållande och fördelning av platser till SK-kurser tas IPULS bort från bilagan.

9.2 Förslaget till lag om upphävande av lagen (2010:660) om vissa kurser i läkares vidareutbildning

Förslaget innebär att lagen upphävs. De uppgifter IPULS haft övertas av Socialstyrelsen. Regeringen avser att göra nödvändiga ändringar i de förordningar som berörs.

Lagförslagen i promemorian Lagändringar till följd av ändrat huvudmannskap för tillhandahållande av vissa kurser för läkares vidareutbildning

Prop. 2013/14:31
Bilaga 1

Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Härigenom föreskrivs att bilagan till offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Bilaga²

I enlighet med vad som anges i 2 kap. 4 § ska vad som föreskrivs i tryckfrihetsförordningen om rätt att ta del av handlingar hos myndighet i tillämpliga delar gälla också handlingar hos något av de organ som nämns nedan i den mån handlingarna hör till där angiven verksamhet hos organet. Verksamheten anges i förekommande fall med hänvisning till numret i Svensk författningssamling (SFS) på den författning med stöd av vilken verksamheten har uppdragits åt organet.

Organ	Verksamhet
Ingenjörshögskolan i Jönköping aktiebolag	all verksamhet
<i>Institutet för professionell utveckling av läkare i Sverige (IPULS)</i>	<i>prövning av frågor om tillhandahållande och fördelning av platser till specialistkompetenskurser som ingår i läkares vidareutbildning och som anordnas med statliga medel (SFS 2010:660)</i>
Internationella Handelshögskolan i Jönköping aktiebolag	all verksamhet

² Senaste lydelse 2010:1982.

Bilaga

I enlighet med vad som anges i 2 kap. 4 § ska vad som föreskrivs i tryckfrihetsförordningen om rätt att ta del av handlingar hos myndighet i tillämpliga delar gälla också handlingar hos något av de organ som nämns nedan i den mån handlingarna hör till där angiven verksamhet hos organet. Verksamheten anges i förekommande fall med hänvisning till numret i Svensk författningssamling (SFS) på den författning med stöd av vilken verksamheten har uppdragits åt organet.

Organ	Verksamhet
Ingenjörshögskolan i Jönköping aktiebolag	all verksamhet
Internationella Handelshögskolan i Jönköping aktiebolag	all verksamhet

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2013.

Förslag till lag om upphävande av lagen (2010:660) om
vissa kurser i läkares vidareutbildning

Prop. 2013/14:31
Bilaga 1

Härigenom föreskrivs att lagen (2010:660) om vissa kurser i läkares vidareutbildning ska upphöra att gälla vid utgången av juni 2013.

Lagförslaget i kompletterande promemoria till promemorian Lagändringar till följd av ändrat huvudmannaskap för tillhandahållande av vissa kurser för läkares vidareutbildning

Förslag till lag om ändring i patientsäkerhetslagen (2010:659)

Härigenom föreskrivs att det i patientsäkerhetslagen (2010:659) ska införas en ny paragraf, 4 kap. 11 a §, av följande lydelse.

**4 kap.
11 a §**

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om tillhandahållande och fördelning av platser till de specialistkompetenskurser som ingår i läkares vidareutbildning och som anordnas med statliga medel.

Denna lag träder ikraft den 1 januari 2014.

Förteckning över remissinstanserna

Prop. 2013/14:31
Bilaga 3

Kammarrätten i Sundsvall, Socialstyrelsen, Universitetskanslersämbetet, Södermanlands läns landsting, Östergötlands läns landsting, Jönköpings läns landsting, Bleking läns landsting, Västra Götalands läns landsting, Skåne läns landsting, Västmanlands läns landsting, Dalarnas läns landsting, Västerbottens läns landsting, Norrbottens läns landsting, Sveriges Kommuner och Landsting, Svenska läkaresällskapet, Sveriges läkarförbund.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 31 oktober 2013

Närvarande: Statsministern Reinfeldt, ordförande, och statsråden Björklund, Ask, Larsson, Erlandsson, Hägglund, Borg, Billström, Ohlsson, Attefall, Engström, Kristersson, Elmsäter-Svärd, Ek, Löf, Arnholm, Svantesson

Föredragande: statsrådet Hägglund

Regeringen beslutar proposition 2013/14:31 Ändrat huvudmannskap för tillhandahållande av vissa kurser i läkares vidareutbildning